

De meetlat langs Han Vaanhoud

Het derde artikel in dit dossier gaat over Han Vaanhoud, ploegleider van het continentale Cyclingteam Jo Piels. Hij heeft zowel als coureur als in de ploegleiderswagen zijn sporen verdiend. Bij onder meer Giant en Löwik heeft hij tal van talenten klaargestoomd voor de profs, zoals Robert Gesink, Bram Tankink, Joost Posthuma, Gerben Löwik, Rudie Kemna, Max van Heeswijk en Rik Reinerink. Hij beoordeelt in dit artikel zijn competenties als ploegleider aan de hand van de ploegleiderscan. Arie Hassink (ex-coureur en ex-ploegleider van Vaanhoud) becommentarieert de competenties van Vaanhoud.

INTERPERSOONLIJKE COMPETENTIE

1 Contact maken

HV Voor het begin van het seizoen komen we voor een trainingsweekend bij elkaar. Ik ken dan nog niet alle jongens. In de wintermaanden komen we 4 of 5 weekenden bij elkaar en in maart begint het seizoen. Dan zie je elkaar alleen maar met de wedstrijden in het weekend of bij een etappekoers. Dus als ploegleider sta je niet dagelijks in contact met je renners. Dat kan ook niet. Wij zijn geen profploeg, maar een continentaal team.

AH Han kan goed contact leggen met mensen. Dat komt waarschijnlijk vanwege zijn achtergrond als onderwijzer.

2 Leiding geven

HV Leiding geven komt ook voort uit mijn beroep. (Han is leraar op het Stedelijk Lyceum in Enschede aan de internationale schakelklas met buitenlandse leerlingen, KvN). Als ploegleider geef ik leiding tijdens een wedstrijd. Daarnaast moet er een wegkapitein zijn, die een eigen inbreng kan hebben. Als ploegleider ben je daar soms niet toe in staat. De coureurs moeten dan zelf hun verantwoordelijkheid nemen. Pas na afloop is er dan ruimte om een wedstrijd te evalueren.

AH Er is maar één baas en dat is Han! Bij hem hebben de coureurs weinig inbreng.

3 Zorgen voor een goede sfeer

HV De wintermaanden gebruiken we om elkaar beter te leren kennen. Dat doen we via trainingsweekenden in een aantal hotels. In het seizoen zie ik de coureurs alleen maar tijdens de wedstrijd. Je ziet elkaar, geeft elkaar een hand, de coureur rijdt de koers, je evalueert de wedstrijd, je drinkt wat na en dat is het. De goede sfeer is er in principe altijd wel. Maar als de resultaten minder zijn, dan wordt de sfeer ook minder.

AH Han is sociaal erg sterk. Hij kan van een goede groep een sterk team maken. Dat doet hij door veel te praten, geintjes te maken, moppen te vertellen en scherpe opmerkingen te plaatsen om zijn coureurs te motiveren.

4 Stimuleren van een goede beroepsopvatting

HV Van een serieuze beroepsopvatting is eigenlijk geen sprake, want het is niet hun beroep, maar hun hobby. De meeste jongens gaan naar school of werken halve dagen. En sommige renners gaan over naar de beroeps.

AH Han weet zijn markante persoonlijkheid goed uit te dragen. Hij is zéér gedreven.

5 Zorgen voor fair-play

HV Een coureur mag tijdens de koers niet gemeen zijn, maar wel gewiekst. Als je dat niet bent, dan is een ander het wel. Maar het moet wel binnen de perken blijven: je mag niet iemand de hekken in rijden. Over doping: in onze ploeg gebeurt er niets, maar wat de renner buiten de ploeg doet, heb je niet altijd in de hand. Ik heb er nog nooit mee te maken gehad, maar je weet het nooit. Sommige mensen zeggen: laat ze toch gebruiken, het is toch ieders eigen verantwoordelijkheid. Ik vind dat onzin. De ene coureur neemt net een streepje meer dan de ander. Voor je 't weet vallen er doden! Nee, dan is het eind zoek.

AH Han zoekt altijd de grenzen op van een coureur, maar zal nooit een besmette renner aannemen.

6 Menselijk zijn

HV Ik heb onvoldoende tijd om coureurs individueel te begeleiden. In etappekoersen kun je wel met coureurs apart praten. Soms doe ik het wel als iemand slecht functioneert. Een evaluatie doe ik met een hele groep. Als ze willen kunnen ze altijd apart met me praten. Dat gebeurt ook wel eens.

AH Han heeft weinig geduld, maar je kan altijd bij hem terecht.

STIMULEREN VAN DE COUREURS

7 Werken vanuit een plan van aanpak

HV Er is er een voor- en nabespreking. In eendagswedstrijden gaan we nooit met een kopman van start. Laat de koers de koers maar bepalen. Eerst maar zorgen dat je erbij zit, dan kunnen we altijd verder praten. Het is vanzelfsprekend dat er in finales voor de rappe mannen wordt gereden. Het is anders met etappekoersen. Na een of twee dagen wordt er voor een klassement gereden of ga ik een sprinter uitspelen.

AH Han is een ploegleider met een duidelijk plan.

8 Bijstellen van individuele en teamontwikkeling

HV Als ploegleider probeer je de fouten van de coureurs bij te stellen.

AH Dit laat hij over aan de trainers van de coureurs.

PASPOORT ARIE HASSINK

Arie Hassink reed vroeger bij de amateurs van Amstel Bier en was goed voor 350 overwinningen. In 1971 liep hij in de Ronde van Marokko een pleuritis tuberculosis op, net op het moment dat hij een profcontract zou tekenen bij GAN-Mercier in Frankrijk. Daags tevoren werd hij opgenomen in het ziekenhuis en hij heeft een jaar moeten kuren. Het profcontract ging niet door en in zijn plaats tekende Gerrie Knetemann bij GAN. Na anderhalf jaar stapte Hassink weer op de racefiets hij heeft toen nog diverse grote overwinningen behaald. Zijn grootste successen zijn: nationaal kampioen bij de amateurs in 1976 en eindwinst in Olympia's Tour (1977 en '78). Hassink is nu commercieel manager bij zadel-fabriek Lepper.

9 Coureurs motiveren

HV Ik moedig de coureurs altijd aan om zich in belangrijke wedstrijden in de kijker te rijden, vooral als er profploegen aan het vertrek staan. Anderhalf jaar geleden reden we in China. Skil-Shimano was er ook en zij hebben toen Albert Timmer bij ons heel goed zien rijden. Het resultaat was een profcontract.

AH Han kan zijn coureurs op scherp zetten. Hierin vind ik hem één van de beste ploegleiders.

10 Leren omgaan met teleurstellingen

HV Ik heb zelf veel moeite om met teleurstellingen om te gaan. Vooral als je ze een tactiek voorgeschoteld hebt en het wordt niet als zodanig uitgevoerd. Of ze kunnen het niet of ze willen het niet. Maar voor een coureur is het eigenlijk het ergste, want zij willen zelf heel goed presteren.

AH Han kan moeilijk met teleurstelling omgaan. Als het niet is gegaan als hij had verwacht, is hij ongenietbaar. Die teleurstelling kan hij dan moeilijk naar zijn coureurs vertalen in een positieve boodschap. Hij zegt dan: "Jullie bekijken het maar, ik zie jullie volgende week wel weer. Ik heb nu geen zin, ik ga weg." Dan stapt hij in de auto en gaat boos naar huis.

11 Vertrouwen geven aan coureurs

HV Ik probeer mijn coureurs altijd vertrouwen te geven. Zoals van: vandaag ging het niet, volgende keer beter. Ik ben gauw geneigd om renners een stempel op te drukken: jij bent goed, jij bent niet goed, jij kunt dit wel en jij kunt dit niet, enz. Tot het tegendeel bewezen is, blijft zo'n stempel op dat hoofd zitten.

AH Han kan heel goed praten en daarmee een coureur vertrouwen geven. Als een coureur privé-problemen heeft, door bijvoorbeeld het overlijden van de ouders, dan doet Han er alles aan om hem te motiveren en hem weer op het rechte spoor te krijgen.

12 Coureurs zonodig corrigeren

HV Heb ik niet altijd de tijd voor.

AH Als een coureur er de kantjes af loopt, stelt Han zo'n renner de volgende keer gewoon niet op. Daar is hij heel hard in. Han kan erg boos worden als een coureur zijn opdracht niet uitvoert. Hij heeft een hekel aan coureurs die dom koersen.

13 Open communiceren met coureurs

HV Lukt me wel aardig, vind ik zelf.

AH Op dit punt is Han één van de beste ploegleiders!

14 Controleren afspraken coureurs

HV Ik heb een trainersdiploma van de KNWU, maar ik doe er weinig mee omdat ik er de tijd niet voor heb. Meestal hebben de jongens een eigen trainer in het gebied waar ze wonen. Daar praat ik wel eens mee, maar dat is sporadisch. Dat doe ik alleen als ze iets niet goed hebben gedaan. Ik zou het ook moeten doen wanneer de zaken wel goed gaan, maar dat heeft allemaal met de factor tijd te maken.

AH Dit vindt Han een zaak van de trainer van de coureur.

ORGANISATORISCHE COMPETENTIE

15 Procedures en afspraken maken

HV Ik houd ervan dat afspraken worden nagekomen, zoals bijvoorbeeld op tijd komen. Acht uur is bij mij acht uur. Twee uur van tevoren op een koers is twee uur van tevoren op een koers. Ik vind discipline heel belangrijk. Als we met de ploeg gaan trainen, moet iedereen een helm dragen. De coureurs moeten ook kleding van de

sponsor dragen, want je sponsor wilt naamsbekendheid. Ik controleer heel strak of de coureurs deze regels naleven.

AH Daar is Han zéér streng in.

16 Consequent omgaan met procedures en afspraken

HV Zie mijn vorige antwoord.

AH Han is zéér streng naar zijn coureurs toe. Hij kan zich er vreselijk over opwinden als ze hun afspraken niet nakomen.

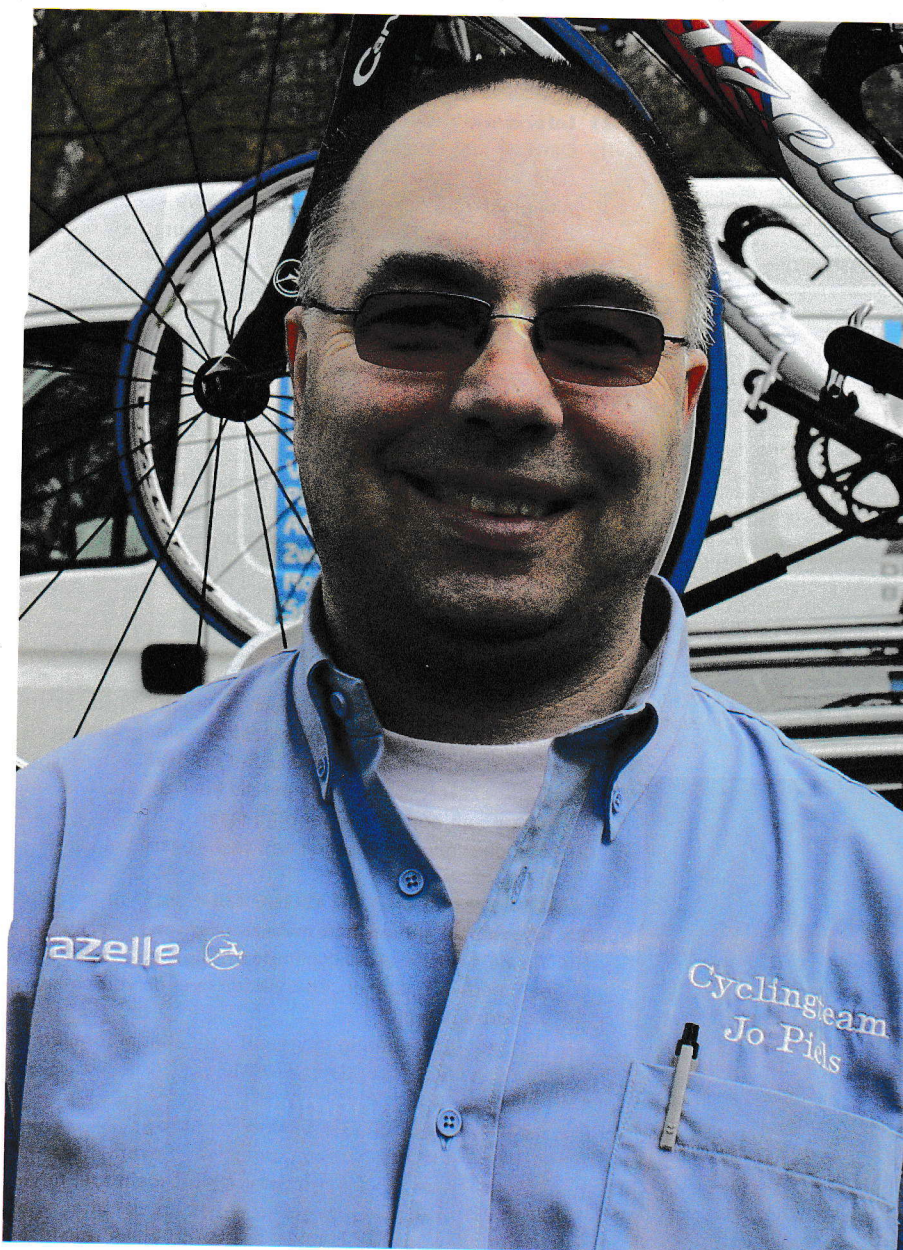
17 Gebruik van organisatievormen en materialen

HV Ik vind dat onze ploeg goed geoutilleerd is. We hebben drie masseurs en twee mecaniciens. Ook het materiaal is goed. Het is natuurlijk niet zo als bij een profploeg, maar we streven wel naar perfectie.

AH Han wil het beste van het beste, binnen zijn beperkingen natuurlijk.

18 Omgaan met een planning

HV Er zijn coureurs die elk weekend een wedstrijd willen, maar dat kan niet. Ik heb 16 coureurs! Er zijn renners die er gebaat bij zijn om eens een weekend over te slaan. Bij de profs rijdt Erik Zabel van februari tot oktober. Hij

Tekst: Kees van Niek

Foto's: Wielerfo

Dick Soepenbe

rijdt liever wedstrijden in plaats van dagelijks vier uur te trainen. Dat is een keuze. Ullrich zat anders in elkaar. Die was twee keer per jaar goed, meestal in de Ronde van Zwitserland en in de Tour de France. Ik probeer mijn renners elk weekend een wedstrijd te geven, maar er zijn altijd wel coureurs die er naast staan.

AH Han houdt van strakke planningen, die worden nageleefd.

19 Vervullen van een organisatorische rol

HV Hoewel ik geen manager (dat is Rijk Vink), maar ploegleider ben, probeer ik toch altijd wel een aantal zaken te regelen, zoals banden, kleding, enz. Een soigneur en een mecanicien moeten weten dat hun materiaal er is.

AH Han is sterk in het organiseren, bijvoorbeeld ploegvoorstellingen, trainingskampen, afspraken met sponsors, enz.

20 Organiseren van medische begeleiding

HV Vroeger werden onze coureurs allemaal gekeurd in een sportmedisch centrum in Enschede. Dat doen we nu anders. Iedereen heeft nu zijn eigen trainer. We willen de coureurs niet weghalen, als ze ergens anders goed zitten. Bij Rabo en Skil-Shimano is er een arts voor de hele ploeg. Dat is noodzakelijk in verband met de medische paspoorten voor de UCI. Wij hebben dat niet, want Piels is maar continentaal.

AH Dit wordt door de coureur zelf geregeld.

SAMENWERKEN MET COLLEGA'S

21 Informatie delen

HV Dat kan altijd beter. Het opstellen van de wedstrijden doet onze manager Rijk Vink in samenspraak met de ploegleiders Sjaak van Hooft en mij. We komen maandelijks bij elkaar om de zaken te evalueren en opstellingen te maken.

AH Dat is een zwak punt van Han. Hij doet graag alles alleen en wil alles in eigen handen houden.

22 Vertrouwen geven aan collega's

HV Heb ik geen moeite mee.

AH Daar is Han erg goed in.

23 Constructief deelnemen in verschillende vormen van overleg

HV Ik zou graag wat vaker met de coureurs bij elkaar komen. We wonen te ver van elkaar af.

AH Han is niet zo'n overlegger.

24 Geven en ontvangen van collegiale consultatie en interview

HV Bij ons is dat te amateuristisch geregeld. Bij de grote profploegen heb je vaste, betaalde trainers die op de personeelsrol staan. Bij ons is het op basis van dagvergoeding. Maar zonder ploegen als Piels zou het wielrennen op een nog veel lager pitje staan.

AH Is bij continentale ploegen een ondergeschoven kind.

SAMENWERKEN MET DE ENTOURAGE VAN HET TEAM

25 Informatie geven aan anderen buiten de ploeg

HV Via de website www.cyclingteam-jopiels.nl kan iedereen nieuws, uitslagen, enz. vinden over de verrichtingen van onze ploeg.

AH Han wordt regelmatig gevraagd voor allerlei fora. En de KNWU vraagt regelmatig zijn advies.

26 Overleg met mensen buiten de ploeg

HV Ik krijg wel eens uitnodigingen voor overleg met de KNWU, maar dan moet je naar Nieuwegein toe, terwijl ik dan eigenlijk voor de klas moet staan. Jammer, want je ontbeert dan de laatste nieuwtjes, bijvoorbeeld op

medisch of technologisch gebied. Onze andere ploegleider is gedeeltelijk afgekeurd en kan doordeweeks veel opvangen. Ik kan buiten schooluren wel een aantal zaken regelen. Bij de Ster Elektro Tour heeft een aantal collega's mijn lessen overgenomen. Maar zoiets moet ik niet elke maand doen, want dan krijg ik problemen met mijn collega's...

AH Daar doet Han graag aan mee.

27 Omgaan met sponsorbelangen (pers, pr)

HV Ik houd onze sponsor op de hoogte van onze prestaties. Eén keer per week gaat er een mail heen. Iedereen kan op onze website de prestaties volgen. Ik neem onze sponsor wel eens mee in de volgauto. Na de wedstrijd vang ik hen op en bied ik hen een hapje en drankje aan. Onze pr-man verzorgt de sponsorbelangen van de ploeg.

AH Han heeft zéér goede contacten.

REFLECTIE EN ONTWIKKELING

28 Planmatig ontwikkelen van eigen competenties

HV Ik kijk wel eens in de spiegel en dan denk ik: doe ik het goed? Natuurlijk maak ik ook fouten. Daar probeer ik van te leren. Hoewel, zwakke punten verander je niet makkelijk. Sterke punten probeer ik nog sterker te maken. Ik krijg geen feedback, ben nog nooit op mijn vingers getikt. Toch zou dat wel eens moeten. Bij Löwik gaf alleen de hoofdsponsor, Harry Löwik, mij feedback. Bij Jo Piels heb ik een manager boven mij en die kan mij corrigeren. Coureurs die goed presteren en die veel worden opgesteld, vinden mij een prima ploegleider. Maar je hebt er ook die dwars zijn of slecht presteren en dus niet worden opgesteld. Die vinden mij een klootzak.

AH De afgelopen twee jaar heeft hij zich meermaals afgevraagd, waar hij eigenlijk mee bezig was. Het was onzeker of de ploeg door zou gaan en hij had ook zijn twijfels over de tijd die hij er instak. Hij was naast zijn baan als leraar ook nog 40 uur per week met wielrennen bezig. Hij vond dat hij meer zaken moest delegeren, vandaar dat hij nu alleen nog ploegleider is.

29 Afstemmen van professionalisering op beleid van wielerploeg

HV Bij Jo Piels is het beleid veranderd: er wordt meer met neo's gewerkt, aangevuld met ervaren renners. Ze zullen beslist niet allemaal prof worden. Misschien dat er één tussen zit die wel de overstap kan maken. Het is schitterend om met jonge renners te werken. Door dit beleid kan ik de ploeg naar een hoger plan tillen.

AH Piels is een continentale ploeg, dat zegt genoeg.

30 Coureurs en collega's betrekken bij interview of supervisie

HV Moeten anderen maar bepalen.

AH Heeft Han wel moeite mee. Hij meldt zich alleen bij mij als hij vragen heeft als ploegleider.

CONCLUSIE

het zelfbeeld van Han Vaanhoud (50) komt aardig overeen met de analyse die Arie Hassink op hem loslaat. De Tukker toont aardig wat zelfkritiek en kent zowel zijn sterke als zijn zwakke punten. Hij geeft blijk van weinig hoop dat hij die zwakke punten op zijn leeftijd nog kan verbeteren en wil liever zijn sterke punten nog wat verbeteren. Volgens Hassink is hij een kei in de communicatie met zijn renners, maar heeft hij weinig geduld en kan hij moeilijk met teleurstellingen omgaan.

PASPOORT HAN VAANHOLD

Han was vroeger een topamateur in het begin van de jaren tachtig. Hij behaalde zijn grootste successen bij de gerenommeerde Amstel Bier-ploeg van Herman Krott. Daar reden zeer goede coureurs als Joop Zoetemelk en Fedor den Hertog. Vaanhoud verwierf de nodige faam in de Nederlandse amateurklassiekers. Zijn grootste overwinning was de Ronde van Limburg (1984). Nadat hij als renner stopte, stapte hij gelijk in de ploegleiderswagen bij Giant, de opvolger van Amstel. Het afgelopen decennium was hij ploegleider van Löwik Meubelen. Hij heeft veel topcoureurs opgeleid die met succes de overstap naar de pros hebben gemaakt. In 2008 is hij ploegleider van Cyclingteam Jo Piels.

